

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 2/2015

Březen 2015

Když chrám ožívá a mluví

Na toulkách městem nám pohled často padne na kostel. Budova postavená z kamene či cihel je určena k setkání s Bohem, v ní se modlíme a shromažďujeme jako společenství.

V prvotní křesťanské praxi byla místa a prostory, čili objekty, ve kterých se slavila Eucharistie, posvěcené jejich samým používáním, aniž byl zapotřebí zvláštní obřad. Dnes kánon říká, že "posvátná místa jsou ta, která posvěcením nebo požehnáním, jak to předepisují liturgické knihy, jsou určena k bohoslužbě".

Někteří chodí kolem kostela a bojí se do něj vstoupit. Dělá jim to problém, ale celý chrám v podstatě vypráví o Bohu a to někdy člověka "vyrušuje". Pro jiné je naopak jedinečným místem pro komunikaci s Bohem. Známe různé chrámy - románské, gotické, renesanční, barokní a množství moderních slohů, které neumíme ani přesně definovat.

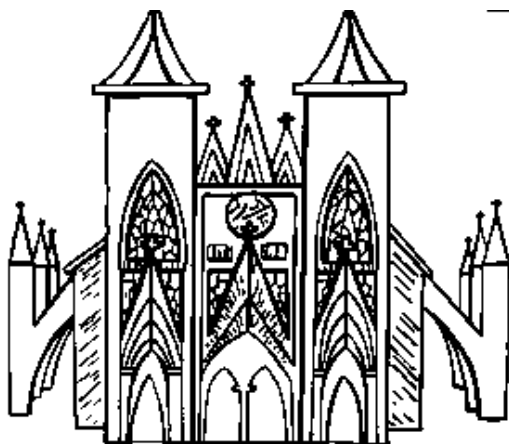
Věž vyjadřuje střed

První, čeho si všimneme na kostele, je věž. Ukazuje na Boha. Označuje dominantu města, vesnice, farnosti. Věž vždy symbolizuje střed našeho života, kterým je Bůh. Pod věží se odehrávají všechny události kolem života - smrt, křest, svatby, alespoň by to tak mělo být. Věž je pevný bod, na který upíráme

svůj zrak. Víme, že kromě nás je tu ještě někdo jiný, kdo řídí naše dějiny. Někdo vyšší, kdo nás poslal. Město bez věže, bez katedrály, bez kostela je prázdným městem. Nemá srdce, nemá život. Samotné chrámy, zejména gotické katedrály, jsou kamennou Biblií.

Brána nás zve

Brána nás zve, abychom vstoupili dovnitř. "Amen, amen pravím vám: Já jsem

— brána k ovcím... Kdo vejde skrze mne, bude spasen; bude vcházet i vycházet a najde pastvu" (Jan 10, 7.9). Románské a gotické portály mají tvar otevřené tlamy ryby. Připomínají, že se často nacházíme v roli Jonáše, který utíká sám před sebou i před Bohem, až ho pohltí ryba, v níž pobyl tři dny, aby změnil svůj postoj k Bohu i k svému poslání - prožil obrácení. Uznal, že je hříšný, že musí uposlechnout

Boha a jít do Ninive.

Branou chrámu se vchází i vychází. Není to nic zvláštního. Je třeba si však uvědomit, že když vstupujeme z ulice, opouštíme jakýsi všední svět, plný křiku, ruchu, trhu, svět bank a obchodu, ulice a klopýtání o lidi. A právě tato brána je místem, kudy vcházíme do tichého, tajemného a posvátného prostoru. Je zvláštní, že takový úzký kus dřeva odděluje dva světy. Svět profánní a sakrální. Brána stojí vždy uprostřed. Kristus je branou. Je třeba nám z času na čas zanechat starosti, zvědavost a vstoupit do chrámu. "Zvedněte, brány, své klenby a vyvyšte se, prastaré vchody, neboť má vstoupit král slávy" (Ž 24).

Za branou následuje tmavá místnost v kostele, kde se kdysi shromažďovali katechumeni. V Genesis čteme: "Bůh... oddělil světlo od tmy" (Gn 1, 4). V prešovské řeckokatolické katedrále to ještě vidáme. Tento prostor symbolizuje povolání člověka ze tmy do světla, když prochází do lodi chrámu. Symbolizuje dílo prvního dne, kdy byla země pustá a prázdná. "Bůh řekl: ‚Bud’ světlo!‘ a bylo světlo... i oddělil světlo od tmy" (Gn 1, 1.3). U dveří obvykle bývá kropenka a mnozí se ptají, jakou plní funkci. Očistnou. Připomíná nám křest. Je tam svěcená voda - čistá, prostá, "cudná". Jak o ní mluvil

sv. František: "Je docela skromná. Nechce znamenat pro sebe nic. Chce sloužit druhým, aby je občerstvovala a očišťovala." Noříme do ní své prsty, ale málokdy si to uvědomujeme. Nevnímáme hloubku tajemství, čím vlastně máme být a čemu máme sloužit. Je velmi smutné dívat se na to nepochopení. Voda je plná tajemství - jednoduchá, jasná, pohotová umýt, občerstvit ty, kteří jsou žízniví. "Dej mi napít!" (Jan 4, 7). Touto vodou si kropíme čelo, hrud', ramena, abychom se stali čistými. Abychom předstoupili před Pána jako Boží děti. Chceme, aby bylo vše krásné a čisté, to je naší hlubokou touhou. Člověk, který vstupuje do chrámu, se chce zbavit hříchu a získat milost, protože noc není přítelem člověka. Toužíme po světle a při vstupu do chrámu vcházíme do světla. "Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života" (Jan 8, 12).

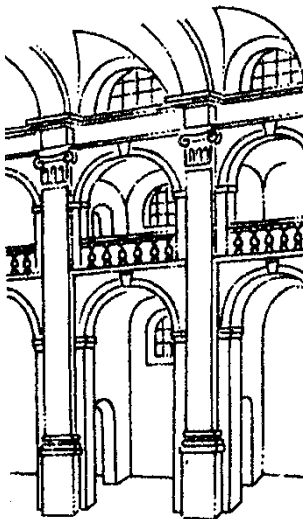
Kříž proniká tělo

U krogenky uděláme znamení kříže. Promiňte, ne cosi nedefinovatelného, zmrzačeného, unáhleného, kříž se má dělat klidně a má být velký. Aby bylo cítit, jak nás objímá - od čela k hrudi, od jednoho ramene k druhému. To nás má uklidnit již při vstupu do chrámu a uvést do meditace. Cítíme, jak nás obepíná kříž, na kterém nás vykoupil Pán. Posvěcuje nás a proniká do každé tkáně našeho těla. Uklidňuje, soustřeďuje naše myšlenky i srdce.

Zvláštní je pozorovat od oltáře uspěchaný maratónský běh při doběhnutí do cíle při pozdním příchodu na mši svatou. Zpocená čela, rychlé přežehnutí, rozkolísané stání, bloudění očima po chrámu a dohánění myšlenek zvenčí. Vždycky mi napadne vtip o indiánském náčelníkovi, který se poprvé vezl v autě. Když se ho ptali, jak se cítil po jízdě, klidně odpověděl sebevědomému řidiči: "Počkejte chvíli, než doběhne duše." Naše duše bloudí mimo kostel, ačkoli tělo už doběhlo do kostela, duše ještě řeší problémy, které jsme nechali doma či na pracovišti. Pak i účinky slavení Eucharistie jsou přiměřené této přípravě. Romano Guardini říká, že největším nepřítelem Eucharistie je zvyk. Když skončí mše svatá, bavíme se o počasí, o kultuře, o čemkoli, jen jaksi cize nám přijde být plní Krista a zážitku s ním. Ničím nás neoslovil? Možná jsme neměli připravené srdce.

Sloupy jsou znakem putování

V chrámu vidíme i sloupy. Pověštinou si myslíme, jako odborníci na statiku, že mají držet strop. Zajisté, ale sloupy v chrámu symbolizují Boží lid na cestách. Zvou nás, abychom se i my stali alespoň malými sloupky v Církvi. Když se ocitnete v Chrámu sv. Pavla za hradbami v Římě, uvidíte dvě řady

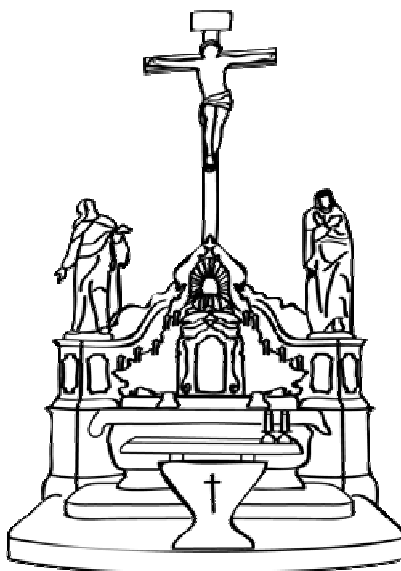
sloupů, které vás přivítají, přijmou nebo přímo sevrou do náruče jako jednoho z putujících za Kristem. Sloupy symbolizují putování, pevnost, vytrvalost, ale i jednotu a soudržnost společenství Božího lidu.

Posvátný prostor světla

Konečně vstoupíme do posvátného prostoru. Stavba kostela je zpravidla orientována od západu na východ. Naše mysl by měla být nasměrována k východu a tvář ke slunci, protože Kristus je sluncem našeho života a světa. Ve starých chrámech jsme znali levou stranu (z pohledu od oltáře) - epištolní, obrácenou na sever a evangelní, která byla obrácena na jih. Sever je symbol chladu a tmy, jih plný světla a slova. Některé chrámy byly postaveny ve tvaru kříže, aby Boží slovo pronikalo tmou, svítilo v ní a odstraňovalo temnotu. "Pravé světlo, které osvěcuje každého člověka, co přišlo na svět" (Jan 1, 9). A třetí rozměr je shora dolů. Výška chrámu umožňuje nejen dobře dýchat, ale tam "nahore" je "svatý na výsosti". Naše touhy, oběti, modlitby mají směřovat k Bohu, který je svatý.

Oltář - centrum jednoty

Centrálním místem chrámu je oltář, na kterém se zpřítomňuje pod svátostnými znameními oběť kříže. Je stolem Páně. Má výraznější místo v kostele než svatostánek nebo ambon. Ve svatostánku se uchovává Eucharistie, ale na oltáři se "rodí". Oltář je tedy nejposvátnějším místem v kostele - na něm se uskutečňuje Kristova oběť na kříži. Proto bychom na oltář neměli klást nic navíc, co nepřísluší ke slavení Eucharistie. Neměly by tam být ani květiny. Oltář je samotným místem slavení Eucharistie, obětním stolem. Chrámová loď, která vyúsťuje do presbytáře, kde se nachází oltář

zpřítomňující Krista, symbolizuje jednotu Božího lidu s Kristem. Loď je otevřena pro všechny bez rozdílu věku, hodností a vyjadřuje, že jsme si všichni rovni, všichni sjednoceni v Boží lid. Oltáři jsme však všichni podřízeni jako Kristu, neboť je centrem mše i našeho života. Oltář je kamenem, na kterém se uskutečňuje oběť, ale i stolem s ubrusem a pokrmem: chléb, víno, voda představují symboly posvátné hostiny. "On vám ukáže velkou horní místnost. Tam připravte... beránka" (srov. Lk 22, 12 - 13). "Když přišla hodina, usedl za stůl... Vzal kalich, vzdal díky a řekl: Vezměte jej a rozdělte si ho mezi sebou... Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se prolévá za vás. Pak vzal chléb, vzdal díky, lámal a dával jim se slovy: To číňte na mou památku" (srov. Lk 22, 14 - 20). V tu noc náš Spasitel při Poslední večeři ustanovil eucharistickou oběť těla a krve. Odevzdal sebe samého jako dar celému světu.

V presbytáři je umístěno kněžské sedadlo - židle nebo sedes. Má být postaveno tak, aby na ně všichni viděli. Poslední, důležitá část zařízení chrámu je ambon. Pozor, není to "řečnická tribuna". Od ambonu se nepronášejí žádné komentáře, žádná slova loučení laiky a věřícími, ani oznámení. Odtud se čte a říká Boží slovo. Tak jako když Izraelité prosili Mojžíše: "Jen ty sám přistup a vyslechni všechno, co nám bude říkat Pán, náš Bůh; a všechno... ty nám oznámíš a my to poslechneme a uděláme" (Dt 5, 27).

(podle KN)

Od marnivosti vysvobod' nás, Pane!

Možná znáte příběh, kterým nás chce život upozornit, jak důležité je dávat pozor na vlastní namyšlenost, na marnivost a pýchu. Neboť i kdybychom se je v našem chování pokoušeli skrývat, nakonec v nás marnivost sama vyvolá konkrétní špatné projevy.

V lese žil poustevník. V obyčejném domku. Dennodenně pracoval, přemýšlel o životě, modlil se a pomáhal svými radami lidem, kteří ho hojně navštěvovali. Přicházeli však k němu i ti, kteří byli pokoušeni ďáblem, a poustevník vždy svými

modlitbami dokázal zlého ducha odehnat. Až byl sám překvapen, proč ho zlí duchové jakoby na slovo poslouchají. Při jisté příležitosti, když už ďábla z člověka vyhnal, zavolal na něj. "Vysvětli mi, jak to, že tě jaksí snadno dokážu vyhnat z těch postižených lidí. Je to snad tím, že mi moje dlouhá samota pomohla nasbírat potřebnou sílu?" "Ty že žiješ v samotě?" Zašklebil se ďábel. "To já jsem pravý samotář. Já jsem si vždycky vystačil úplně sám!" "Tedy," pokračuje poustevník, "bude to moje noční bdění, které mi pomáhá získat patřičnou sílu?" Pokoušel se najít správný důvod. "Tvoje noční bdění je nic oproti mému. Já nespím nikdy!" Odsekl ďábel. "Takže moc nad tebou získávám svým častým půstem?" Nedal se poustevník. "Ty že se postíš, to já jsem za celý svůj život nesnědl ani kousek jídla," odpovídá ďábel. "Tak co mi pak dává nad tebou takovou moc, že musíš odejít?" Překvapeně se ptá poustevník. "To, co mě dělá před tebou takovým slabým, je tvá nepochopitelná pokora. Kdyby v tobě bylo co i jen za maličkou špetku marnivosti, dokázal bych ji rozlítit a vzplál by v tvém nitru spalující oheň. Ale ty jsi takový pokorný a jednoduchý. Vůbec ti vůbec na slávě, proto se nemám čeho zachytit. Proto prohrávám."

Kde nastal první zkrat

Na počátku naší existence se v Písmu připomíná setkání člověka s ďáblem. Zlý duch pokouší člověka. Přemlouvá ho, aby se přece jen chtěl zcela vyrovnat Bohu, který ho prý stvořil jakéhosi nedokonalého. Pokušitel nepřikazuje přímo jíst ovoce, ale vzbuzuje touhu při pohledu na ně. Kdyby člověk okusil zakázané ovoce, mohl by být takový jako Bůh, neboť lidem zatím k tomu ještě "něco" chybí - mít věčný život a všechno vědět. "Ne, nezemřete, ale Bůh ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a vy budete jako Bůh, budete znát dobro a zlo" (Gn 3, 4 - 5).

Nesmyslná a pyšná touha vyrovnat se Bohu, být jako Bůh a ne být s Bohem, přivedla lidi až tak daleko, že se nechali svést a nakonec ztratili spojení s Bohem. Ďábel koneckonců nechce zkoušet, zda je "chytřejší" než člověk a zda se mu ho podaří přelstít. Hlavním cílem jeho pokušení je způsobit zkrat ve spojení člověka s Bohem, a tím i ztrátu vnitřní a vnější harmonie člověka.

Co dřímá v lidské duši

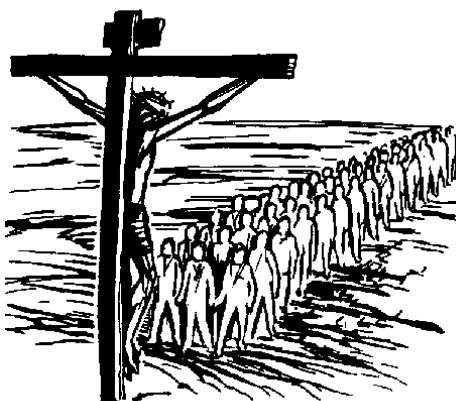
Svatý Tomáš v Teologické sumě psychologicky i teologicky vyjadřuje rozpoznanou zkušenost s temnými stránkami lidského bytí. Po poškození hříchem totiž hluboko v lidské duši "dřímá" snaha o vlastní vyniknutí a touha po marné slávě i po pozemských počtech. Není těžké právě vzhledem k osobní zkušenost připustit, že

v člověku se skrývá snaha vyniknout nad vlastní lidské možnosti, být více, než čím skutečně je. Z toho vychází nevhodné nadhodnocování vlastních sil, vystavování se nebezpečím, riskantním "adrenalinovým" zážitkům i různým pokušením. Taková touha rychle dokáže přivést člověka až k popření reálných možností stvoření a ke zničujícímu hladu po "božské" slávě. Na jedné straně je člověk zamilovaný sám do sebe a přesvědčený o vlastní velikosti, nemá zájem o druhé, ba dokonce jimi pohrdá. Na druhé straně touha po slávě, poctách a vyznamenáních od druhých ho přivádí k dětinskosti, naivitě - a tím se stává lehce manipulovatelným těmi, kteří rozpoznají jeho slabost a využívají jí. Že je to stará známá skutečnost, potvrzuje i apoštol Pavel, když Filipánům připomíná: "Nedělejte nic z nevraživosti ani pro marnou slávu..." (Flp 2,3). Nejhorší však je, když chování přivádí člověka až k popření závislosti na Bohu a nakonec k pohrdání samým Bohem.

Protilék na samolibost

Jaké jsou možnosti vyléčit naše nitro? Které prostředky použít, abychom nejprve rozpoznali své "onemocnění" a pak sáhli po správné terapii? Nežásadnější pomocí se pro nás stávají ty prostředky, které nás přivádějí zpět k ztracenému ráji - "těsná je brána a úzká cesta, která vede do života" (Mt 7, 14). A ty se nám nabízejí jednoznačně skrze znamení kříže. Proto se právě přes postní dobu více přibližujeme ke Kristovu kříži. V našich chrámech slavíme pobožnosti křížové cesty, abychom si připomněli, jakou konkrétní cenu musel zaplatit náš Vykupitel. Sám Boží Syn nás zve na tuto cestu: "Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne... Vždyť co prospěje člověku, kdyby získal celý svět, a ztratil svou duši?!" (Mk 8, 34).

Mystik sv. Jan od Kříže nám připomíná, že podle podivuhodného Božího plánu spásy Ježíš Kristus vykupuje lidskou duši a pomáhá jí právě těmi prostředky, kterými byla lidská přirozenost zkažená. Tak jak byla v ráji porušena požitím zakázaného ovoce, tak je pod stromem kříže Ježíšem Kristem vykoupena a obnovena. A my můžeme uzdravit a obnovit svou duši jen tak, že se opět vydáme po "schůdcích bytí". Jak jsme dříve neprávem a nesmyslně vystoupili do "božských" výšek, tentokrát se musíme pustit opačným směrem - sestoupit na zem. Tak svou vlastní přirozenost léčíme sebezáporem. Neboť

člověk se od marnivosti uzdravuje i tím, že si vybírá ne to, co je ve světě vzácnější a vznešenější, ale to, co je jednoduché a nízké. V touze po slávě se zapírá tím, že si vybere nižší místo a méně příjemné. Ptá se na Boží vůli a dává si pozor na svoji

tvrdohlavost. Cesta vnitřního uzdravování není okamžitá, ale vyžaduje celoživotní práci na sobě. Jen ten, kdo vytrvá až do konce, může dojít ke spáse. A také je pravda, že na této cestě máme v Ježíši Kristu toho nejmocnějšího a nejochotnějšího pomocníka.

Kdy je člověk velký

Papež Jan XXIII. řekl jednu důležitou věc o velikosti člověka, když se vyjádřil, že přirozenost člověka je v jednoduchosti. Ne že bychom pro pokoru měli znevažovat sami sebe, nebo se obávat, že sebeúcta už znamená namyšleně hrdost, ale pokud se snažíme být skromní, uvážliví, prostí a dáme si pozor na skryté egoistické očekávání, můžeme v sobě i přes veškerou marnivost a ješitnost začít budovat opravdového člověka. Každý z nás je neustále povolán Božím smilováním na osobní obrácení.

Sv. Josef - příklad spravedlivého muže s mocí

Možná jste v kláštrech viděli, že mají hned u vchodu sochu sv. Josefa. Možná vám - podobně jako mně před časem - některá z řeholních sester o sv. Josefovi řekla: "On je pánem domu", případně: "On je náš ochránce, strážce a patron"

Když jsem před několika lety jako kněz začal jezdit do kontemplativního klášteře řeholních sester Nanebevzetí Panny Marie a sv. Bruna, ptal jsem se jedné řeholní sestry původem z Francie, jestli v klášteře mají vlastního kněze, když je toto místo dost vysoko v horách. Odpověděla mi, že kněze má na starosti sv. Josef. Po těchto slovech jsem se jemně pousmál a zeptal jsem se: "A funguje to?" Řádová sestra přesvědčivě odpověděla: "Ano, dosud jsme měli mši svatou každý den, pouze jednou nebyla, když se sem pro množství sněhu vůbec nedalo dostat." Podotýkám, že sestry jsou ve zmíněném klášteře již více než 20 let...

Josefovi ctitelé na Petrově stolci

Nejen v ženských kláštrech a komunitách

katolické církve si mimořádným způsobem uctívají sv. Josefa. I mezi papeži nacházíme jeho velké ctitele. Lev XIII. (1810 - 1903) sv. Josefa pokládal za patrona Církve a takto to vysvětlil: "Důvody, proč je třeba sv. Josefa považovat za zvláštního patrona Církve a proč Církev čerpá z jeho péče a ochrany nesmírnou nadějí, která vyplývá zejména z toho, že byl Mariiným manželem a v očích veřejnosti Ježíšovým otcem. Josef byl během svého života legitimním a přirozeným strážcem, hlavou a ochráncem Svaté rodiny. Je proto vhodné a odpovídající Josefově důstojnosti, že stejně jako kdysi ustavičně a s úctou bděl nad Nazaretskou rodinou, nyní se svým nebeským pověřením chrání a hájí Kristovu Církev."

Jan XXIII. (1881-1963) zavedl do Římského kánonu, tedy do První eucharistické modlitby v níž kněz obětuje obětní dary ve formě chleba a vína a recituje slova Ježíše Krista, která řekl při Poslední večeři, aby se hned po vzpomínce na blahoslavenou Pannu Marii uváděl i sv. Josef. Papež František to nedávno rozšířil i na ostatní eucharistické modlitby. Jan Pavel II. (1920-2005) který si ze srdce přál, aby se obnovila úcta k sv. Josefovi, ke které pobízel již zhruba před sto lety Lev XIII. - napsal apoštolskou exhortaci *Redemptoris custos* (Ochránce Vykupitele) o osobě sv. Josefa a jeho poslání v životě Krista a Církve.

Povzbuzení zmiňovanými papeži a svědectvími pokusme se zahledět na postavu sv. Josefa a jeho přínos pro náš duchovní život, pro naše prožívání víry. Pokusíme se o to z různých úhlů pohledu.

Muž víry i muž činu

V Evangeliu podle Matouše čteme, že Josef byl zasnoubený s Marií, ale dříve než začali spolu bydlet a žít, ukázalo se, že Marie čeká dítě. Josef nechtěl Marii vystavit hanbě a podezřívání, a tak se chystal nepozorovaně ji propustit. Ve snu se mu však zjevil Hospodinův anděl a řekl mu: "Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, za svou manželku, neboť to, co v ní bylo počato, je z Ducha Svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z hříchů" (Mt 1, 20-21).

Postoj a odpověď sv. Josefa je jasná a srozumitelná. O několik veršů dále o tom čteme: "Když se Josef probudil, udělal, jak mu přikázal anděl, a přijal svou manželku" (Mt 1, 4). Především tuto skutečnost - být před zákonem otcem, strážcem či ochráncem - Josef přijal ve víře, posílený Boží milostí. Josef je první, koho Bůh umísťuje na Mariinu cestu víry. V této souvislosti by se dal nazvat i ochráncem Božího tajemství.

Boží prozřetelnost a Boží vůle spojily Pannu Marii a sv. Josefa velmi těsně. Co je však především spojovalo, bylo Boží Dítě - Boží Syn, kterého Panna Maria počala a nosila pod srdcem; ještě lépe řečeno: byla to Boží láska, která se stala tělem a která obdivuhodným způsobem spojila tyto dva lidi, jejich víru a jejich postoje. Oni byli bezpochyby prvními obdarovanými, skrze které chtěla Boží láska obdarovat i celé lidstvo. Světlo, které září, víra, která svítí... Přichází mi na mysl slova jedné zbožné písně: "Světlo víry rozsvít' se, naplň zem i nebesa..."

Josef byl tedy mužem víry: uvěřil, co mu Bůh skrze svého anděla zjevil a přijal svou manželku. Když se mu o něco později anděl Páně opět zjevil a žádal od něj, aby vzal Ježíše i Marii a utekl do Egypta, do bezpečí a tam zůstal až do Herodovy smrti, Josefův postoj byl znovu jasný a bez váhání: "On vstal, vzal za noci dítě i jeho matku a odešel do Egypta. Tam zůstal až do Herodovy smrti..." (Mt 2, 14-15).

Josef je člověkem, mužem, otcem, který bez pochybností a váhání plní to, co mu Bůh říká. Poslouchá Boha. V Josefově poslušnosti jako by se začínala zračit i poslušnost samotného Ježíše, který byl poslušný až k smrti, až k smrti na kříži.

Žijeme ve světě a ve společnosti, kde se hodně mluví, diskutuje, píše, slibuje, chatuje, ale málo koná. Být "mužem na svém místě", tedy člověkem, který opravdu splní, co slíbí, začalo být vzácností. Jak být člověkem, mužem či ženou, na kterého se dá spolehnout, o kterého se dá opřít, který nás umí ochránit a dát nám pocit bezpečí; v tom nám může být sv. Josef velkým příkladem.

Muž neochvějně víry

Josef poslouchá a poslouchá, co mu Bůh říká, a odpovídá na Boží výzvy a plány. Bez ohledu na vlastní záměry a představy o své budoucnosti dává svůj život a své schopnosti do služby Bohu a jeho plánům. To však ještě neznamená, že Josefovi je vše jasné a vše je pro něj "posekanou loukou", jak by řekli v sousedním Rakousku.

Josef měl nejen vlastní životní plány, ale zcela jistě i vlastní představy o Mesiáši. Zatímco Ježíš vyrůstal a žil skrytým životem v poměrně bezvýznamném Nazaretě, mohly se Josefa zmocňovat podobné pochybnosti, jaké Jana Křtitele přinutily poslat své učedníky za Ježíšem, aby se ho zeptali, jestli je předpovídaným Mesiášem (srov. Mt 11, 3; Lk 7, 19). Právě pochybnosti Jana Křtitele nám mohou pomoci lépe porozumět zkoušce, jaké byla po dlouhá léta vystavena Josefova víra. Ježíš jako dítě či odrostlý chlapec, který

Josefovi pomáhal při práci, se totiž naoko jen málo podobal představě slavného Mesiáše, jakou si vytvořila židovská tradice. Navzdory této skutečnosti, která byla pro Josefa zajisté tajemstvím, Josef nikdy nezapochyboval o tom, co mu řekl anděl. Vytrval ve víře a věřil, že Ježíš je Mesiáš, i když se velmi lišil od představy, jakou si o něm vytvořili Židé.

Přestože se Josef jistě stále více divil, že se Boží Syn Boží velikost skrývá v takové všední lidské podobě, díky neochvějné víře poznával a objevoval v Ježíši toho, který spasí svět jiným způsobem, než to předvídali mesiášské naděje jeho národa. Takto se v jeho srdci - podobně jako v Mariině - začala formovat víra Církve, která se soustřeďuje na Ježíšovu osobu a pružně reaguje na konkrétní výzvy ze strany Boha.

Člověk s mocí a spravedlivý

Do třetice si všimneme sv. Josefa jako člověka spravedlivého, statečného, tedy toho, o kterém by se dnes řeklo, že má charakter.

O tom, že Josef byl spravedlivý, se mluví už v Evangelii podle Matouše (srov. Mt 1, 19). Tato vlastnost by se možná dala pochopit i v tom smyslu, že Josef byl člověkem, který jednal podle svědomí. Znamená to, že se choval jinak než farizeové, kteří o sobě tvrdili, že jsou spravedliví, protože zachovávají množství předpisů, přitom však vůbec neváhali páchat spoustu hříchů. Vzpomeňme si, jak často je Ježíš kritizoval a varoval před pokrytectvím.

Josef byl člověkem spravedlivým, i když měl moc. Mám na mysli moc, která byla v židovské kultuře velmi výrazná - moc hlavy rodiny. Sám Bůh předal Josefovi moc v jeho domě. Josef však svou moc pokládal za službu. Nechtěl nad jinými vládnout, ale z celé duše jim sloužit.

Vzácná a obdivuhodná je moc, která umí sloužit, která umí milovat a prokázat dobro, která chrání. Osoba a činy sv. Josefa se mohou stát vzorem pro všechny, kteří mají moc - pro otce rodin i politiky; pro všechny, kteří dostali od Boha jakoukoliv moc. Na jeho příkladu lze snadno pochopit základní smysl tohoto daru: vyzývá k odpovědnosti a službě jiným.

Obraťme se na Pána Boha modlitbou Lva XIII. z roku 1890, aby církev a svět měli co nejvíce takových lidí, jako byl sv. Josef: "odvracej od nás, laskavý Otče, všechnu nákazu bludu a hříchu... milostivě nám pomáhej z nebe v boji s mocnostmi temnosti; a tak jak jsi kdysi Dítě Ježíše vysvobodil z velkého nebezpečí života, i dnes obhajuj svatou církev Boží před nepřátelskými úklady a před každým protiventstvím."

(podle KN)

Liturgické úkony ve Svatém týdnu mají hluboký význam

Podle staré tradice se od páté postní neděle zahalují kříže, aby se zvýraznily události spojené s utrpením a umučením Krista a odhalují se na Velký pátek v rámci obřadu uctění kříže. Gesto kněze ležícího na zemi tváří dolů vyjadřuje poníženost a pokoru.

Vážená redakce,

prosím o vysvětlení, proč se před pátou postní nedělí zahaluje kříž a na Velký pátek se odhaluje? Také by mě zajímalo výrazné gesto kněze, který si v rámci Velkopáteční

liturgie lehne před oltář tváří k zemi. Jakou spoluúčasť máme mít my věřící na těchto a dalších úkonech postní liturgie?

*Děkuji za odpověď
Mariana*

Milá Mariano,

odnesení přenosných křížů z kostela či zahalení těch, které se nedají odnést, neboť jsou součástí architektury nebo jde o zobrazení Ukřižovaného na oltářních obrazech, je starý zvyk, který sahá až do středověku.

V historických pramenech se uvádí, že zahalení celého oltáře fialovou plachtou poprvé provedl opat Hartnot († 895) z Opatství sv. Gála na začátku postní doby. Ve středu Svatého týdne se opona sňala, aby se symbolicky naznačila událost, která se odehrála v Jeruzalémském chrámu. V okamžiku Ježíšovy smrti na Golgotě - jak to čteme v Písmu svatém - "chrámová opona se roztrhla vpůli odshora až dolů" (Mt 27, 51). Zdá se, že prostřednictvím zahalování celého oltáře se prostému lidu naznačovala blízkost velikonočních svátků. V Německu se tato plachta nazývala Hungertuch, čili postní plátno. Jiná tradice říká, že takový závěs před celým oltářem měl zahalovat svatostánek s Eucharistií před očima těch, kteří se dali na veřejné pokání. Plachta se svésila v den jejich smíření se s Bohem a komunitou, čili na Zelený čtvrtek. Misál sv. Pia V. ponechal praxe zahalování křížů, ovšem nový misál, který vyšel po Druhém vatikánském koncilu, tento požadavek již neobsahuje. U nás se tento úkon koná na základě staré tradice.

Smyslem zahalování křížů - nehledě na historické důvody - je zdůraznit události spojené s utrpením a umučením Krista od páté postní neděle po Velký pátek. V ten den je předepsán obřad uctění kříže, který se může konat se zahaleným křížem a při zpěvu kněze se postupně odhaluje; nebo i s odhaleným křížem. Jde o liturgický způsob, jak uctít Pána Ježíše, který se obětoval na dřevě kříže za naše hříchy. Tuto poklonu konají všichni věřící shromáždění na Velkopáteční liturgii.

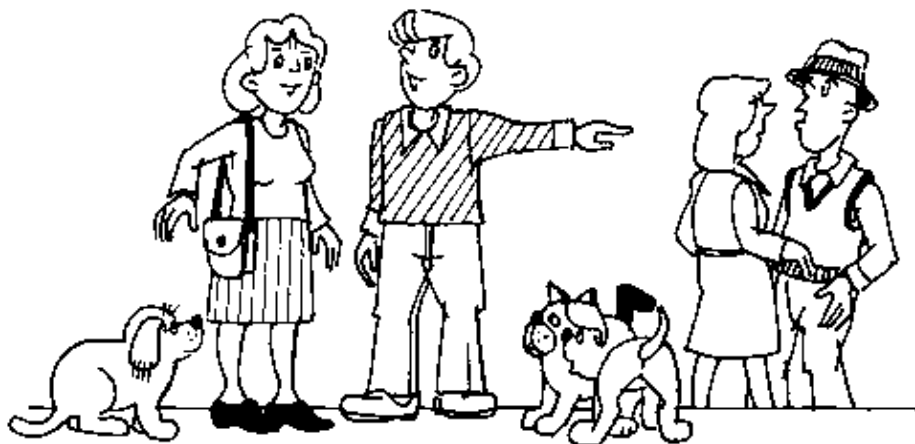
Prostrace, čili úkon, kdy kněz leží na zemi tváří dolů na začátku obřadů Velkého pátku, je rovněž velmi starobylý. Dnes ho nacházíme kromě liturgie Velkého pátku i v obřadu svátosti kněžství, když kandidáti během zpěvu litaní leží tváří dolů. Toto gesto bylo dobře známé v Římě už v nejstarších dobách (penitenciální liturgie), do liturgie Velkého pátku v římském obřadu se však dostalo pravděpodobně z byzantského prostředí začátkem 8. století. Vyjadřuje poníženost a pokoru, kterými se skláníme před vykupitelským dílem Ježíše Krista. Tím, že si člověk lehá do prachu země, dává najevo, že není hoden ani pohlédnout na Ježíšovu oběť vykonanou za nás. Věřící svého kněze provázejí v tomto klanění klečíce v tiché modlitbě. I oni tak vyjadřují svou pokoru a ponížení před Pánem.

(podle KN)

Zadáno pro manžele a snoubence

Komunikovat vlastní pocity

Když je mezi námi ten správný soulad, umíme komunikovat a poslouchat správným způsobem. Když se vyskytne nedorozumění nebo dokonce hádka, naše komunikace a poslouchání potřebuje velkou pozornost a citlivost. Jedna nedávná statistika poukazuje na to, jak například obyvatelé Itálie mají určitou "nedůvěru" k dialogu, pokud jej chápeme jako mluvení, říct si vše, vyřešit věci prostřednictvím slova. Jako by se zde zrodila určitá únava: "Mluví se a mluví se, ale nechápeme se." Možná nestačí pouze "mluvit". Je třeba dávat pozor, jak mluvíme, nebo lépe, jak komunikujeme. Následující způsob komunikace oceníme hlavně v kritických momentech, abychom uměli napravit náš vztah, ale je vhodný i obecně, abychom předešli "poruchám".

V první řadě se podíváme na některé chyby, které děláme v komunikaci:

Řeknu vždy celou pravdu, protože je to nutné, ale všiml jsem si, že mnohdy ji řeknu špatně a to, čeho tím dosáhnou, je uzavření se partnera. On se urazí a dialog skončil, vztah se poškodí!

O některých věcech už nemluvím celou pravdu nebo ji "osladím", aby nevyvolala žádný negativní efekt. Takovým způsobem se partner neurazí. Určité věci však musím schovávat a nikdy je nevytahuji. Je mezi námi klid, ale neřešíme problémy.

Jeden z nešťastných způsobů komunikace je komunikovat prostřednictvím vyslovených závěrů: "Ty bys neměl..." "...naštvalo mě, když..." "Ty to vždycky takhle děláš...". Takový způsob kritiky špatně naladí toho, kdo poslouchá. Nutí ho k obraně a vybízí ho na oplátku k obviňování. Nedostatek stavu skutečného poslouchání, i když taková kritika byla vyslovena bez úmyslu ublížit a byla vyslovena klidným a mírným hlasem. Existuje rozdíl mezi "kritikou" a "bratrským napomenutím".

Komunikace je především vyjádření sebe říct, kdo jsem, není to jen o vysvětlení vlastních myšlenek nebo o tom, co je třeba vykonat.

A co často děláme? Dialog páru je postaven na úvahách, názorech nebo myšlenkách. Často uvažujeme o sousedech nebo příbuzných, nebo o škole našeho dítěte... Pokud jsme si naplánovali, že si koupíme nové auto, možná budeme mluvit o síle motoru, značce, barvě, velikosti zavazadlového prostoru, o výbavě, kterou je třeba přikoupit...

Mnohem těžší je popovídat si o tom, co vnitřně prožíváme nebo poslouchat, co se v partnerovi odehrává.

Nejsme zvyklí vyjadřovat to, co prožíváme uvnitř své duše. Považujeme to za málo užitečné, za málo inteligentní! Jsme zvyklí i vychovávaní zabírat se věcmi na rozumové úrovni. V takovém případě je jednoduché používat myšlenky, úvahy, pravdy či soudy.

Ale... taková komunikace, která se zabývá pouze skutečnostmi a chováním nebo která používá pouze myšlenky, úvahy a soudy, je "kulhavá", je neúplná.

Je tedy důležité pochopit, co to znamená "komunikovat vlastní pocity". Tímto nechceme říci, že je důležité být "sentimentální - přecitlivělý" nebo používat líbivá a sladká slova. Chceme říct to, že je důležité zohlednit pocity.

Co to jsou pocity? *Pocit je vnitřní, instinktivní a spontánní reakce vyvolaná přítomností osoby nebo určitého místa, prožíváním určité situace, případně myšlenkou na ni.*

Vyjádřit vlastní pocity neznamená snažit se o přecitlivělost nebo vést romantické řeči. Jde o "vyfotografování" své duše, jde o přesné, jasné a živé vyjádření toho, co prožíváme i přesto, že jde o vyjádření našich obav, strachu, mrzutosti či hněvu.

Čtyři kategorie pocitů:

Hněv *(když jsi předjížděl tak jsem prožívala jakýsi vnitřní hněv).*

Strach *(když ses včera opozdil, prožívala jsem úzkost a strach, bála jsem se, že...).*

Smutek *(když jsme včera měli to nedorozumění ohledně našeho milování, usínala jsem velmi smutná, chtěla jsem, aby se vše skončilo...).*

Radost *(když jsi mi nečekaně zavolal, překvapil jsi mě a zažívala jsem výjimečnou radost...).*

Vyjádření pocitů se týká pouze toho, co já cítím nebo jsem cítil za daných okolností. Nesmí vyjadřovat soudy nebo obvinění. Nesmím říci: "pocítoval jsem hněv, protože ty...", "jsem zklamaný z tvého chování...".

V komunikaci se nesmíme spokojit pouze s úvahami, ale musíme dokázat i vyložit pocity, protože pocity jsou velmi důležité a ovlivňují myšlenky a jednání.

Podívejme se na výhody takového postupu:

Co se obvykle stane, když nastane nedorozumění nebo když začne být komunikace komplikovaná?

Já si řeknu svou pravdu - "proti tobě", pro tvou chybu - a vyprovokuji v tobě reakci, která má podobu tvé pravdy a poukazuje na mé chyby. A začíná koloběh, který je nekonečný... a který navíc stále více a více zhoršuje situaci.

Lepší je komunikovat prostřednictvím pocitů a pouze pocitů. Příklad: "*předtím, když jsi udělal... cítila jsem se...*", "*v této situaci jsem pocítoval...*". Takto se dobře a jasně popíše všechno to, co si nosíme v duši. Neřekneme, že je to tvoje chyba, neřekneme, co máš nebo co jsi měla udělat, nebudeme používat obviňovací tón nebo zamlžená slova, kterými vlastně chceme říct, že jsi udělal chybu. Popíšeme pouze své duševní rozpoložení.

Když to budeme dělat tímto způsobem, partner se nebude cítit obviněný nebo raněný. Takto má větší predispozice poslouchat, aniž by se uzavřel a začal reagovat a protiřečit. Ba co víc, partnera se více dotkne síla pocitů a duševní rozpoložení (tvůj strach, tvůj smutek... nebo tvůj hněv). Pochopí, že před sebou nemá "nepřítele", který na něj útočí, ale "raněnou" osobu, která potřebuje lásku.

Takový způsob vytváří v partnerovi jiné rozpoložení - ne uzavření, ale otevření - ne obranu, ale naslouchání - ne útok, ale spřízněnost, náklonnost a ochotu pomáhat.

A co se stane potom? Je toto dostačující, abychom uměli stanovit, kdo má pravdu a kdo ji nemá?

Ne, toto všechno musí jít stranou. Vyjádření pocitů neslouží k tomu, abychom stanovili, kdo má pravdu a kdo se musí změnit. Slouží jen a jen ke zlepšení vztahu, slouží k tomu, abychom se lépe chápali. Uvidíme, že když se zítra nebo jindy vrátíme k dialogu o daném problému, situace bude nepochybně lepší. A možná se už ani nemusíme vracet se k diskusi o problému!

Nicméně je třeba dodržovat "pravidla" a "nešvindlovat". Měli bychom říci pouze vlastní pocity. Pokud řekneme "*cítím, že bys měla být více...*" nebo

"*mám takové pocity z tvé viny...*", ve skutečnosti soudíme a dožadujeme se něčeho. V takovém případě všechno to, co jsme řekli dosud, nebude "fungovat dobře".

Pocity je třeba nejprve v sobě rozpoznat. Každý z partnerů by měl být nápomocný a měl by povzbuzovat toho druhého, aby je vyjádřil. Například vhodnými otázkami. "*Jak se cítíš?*" "*Zdáš se mi... co pociťuješ?*" "*Přihodilo se nám..., jak ses cítila?*" "*Včera se stalo, že..., jaké pocity jsi měl v duši?*".

Pocity nejsou ani dobré, ani špatné! Jsou jen holou skutečností. Z tohoto důvodu bychom nikdy neměli "cenzurovat" pocity druhých. Pokud tak učiníme, partner je nebude vyjadřovat a my nebudeme mít možnost číst v jeho duši.

Na závěr: Proč je důležité ve správné komunikaci začínat od pocitů?

Protože jsou zde, máme je a je správné je vyjadřovat, neboť jinak nás partner nebude moci dobře znát.

Protože určité procity budí silné emotivní reakce, které vytvářejí vážné, ale „maskované“ důsledky, přenášejí se do jiných oblastí vztahu, než vznikly. Příklad: Muž nespokojený se sexuálním životem se později nahněvá na manželčiny nákupy a bude je považovat za "bláznivé". Bude zbytečně diskutovat a uvažovat o nákupech. Bude lepší snažit se rozpoznat jeho vnitřní pocity, které ho k takové reakci přivedly.

Díky komunikaci prostřednictvím pocitů (a nejen výhradně prostřednictvím vlastních názorů, myšlenek a soudů) je možné si říci vše bez toho, abychom něco museli schovávat, abychom někoho zranili nebo nastartovali "řetězovou reakci" obviňování. Takovým způsobem se také překoná nerozhodnost: "Mám to říct, nebo ne?", "Pokud řeknu všechno, riskuji, že se to ještě zhorší...". A navíc, při komunikaci pocitů je nemusíme škrtit či přizpůsobovat. Při komunikaci můžeme být opravdoví a můžeme je formulovat takové, jaké jsou, "fotografující" je v "životní velikosti".

Přijmout tento způsob komunikace neznamená, že se od nynějška nebudeme zamýšlet, že nebudeme dělat závěry či soudy. Je jasné, že zde budou vždy

během trvání našeho života. Ale znamená to, že v komunikaci budeme používat i pocity. Ba co víc, tento způsob budeme používat hlavně v kritických momentech nebo při takových tématech, kde se jen těžko umíme pochopit.

Abychom mohli praktikovat takový způsob komunikace, je třeba umět číst sami v sobě. Z tohoto důvodu povzbuzujeme každého, aby se ještě před dialogem s partnerem o samotě zamyslel, možná i pomocí poznámek, které ho "přinutí", aby vstoupil do sebe a přečetl si své nitro.

Biblické čtení

Tato čtení mohou být užitečná pro modlitbu v páru, protože se věnují potřebě pravdy a protože bez pravdy se nic nevybuduje, ale na druhé straně se pravda musí říkat v lásce a s láskou:

- Pravda a milosrdenství se setkají (Ž 85);
- Budovat pravdu v lásce (Ef 4, 15);
- Pokud někdo přichází ke mně a nemá v nenávisti svého otce... ženu, děti, ba i svůj život..., nemůže být mým učedníkem (Lk 14, 26).

Evangelium poukazuje na skutečnost, že i manželský nebo rodinný vztah se může zaseknout, pokud není veden správným způsobem, pokud není veden podle Ježíšových rad.

INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE A PRÁCE V PÁRU

Nejdříve jednotlivě odpovídáme na následující otázky, pokud možno písemně (8 - 10 min):

- ☞ Rozpomenu se na některou nedávnou hádku nebo nedorozumění, ve kterém jsem prožíval silné pocity, a popíšu je partnerovi co možná nejsrozumitelnějším způsobem. Samozřejmě ve smyslu rad, které se nacházejí v tomto schématu.
- ☞ Rozpomenu se na některý důležitý okamžik v našem společném životě a dobře popíši partnerovi své pocity, které jsem prožíval, aby mě partner co nejlépe pochopil.

Následně si partneři vymění poznámky a pozorně si je přečtou. Doporučujeme přečíst si je vícekrát, abychom lépe pochopili všechny podrobnosti.

Nakonec si partneři navzájem kladou otázky, aby lépe poznali (ne na sebeobranu, ne na obviňování, ne pro souzení!) to, co partner napsal.

Dbejte na to, abyste respektovali pocity partnera. Toto není ani místo, ani čas, aby se stanovilo, kdo měl tehdy pravdu a kdo ne. Toto je místo a čas POUZE k aslouchání a pochopení... nic víc!

Kdo měl pravdu a kdo ne, se ukáže samo ve vhodném čase!

(Duchovní obnova v teple domova)

52 JEDNODUCHÝCH ZPŮSOBŮ JAK S DĚTMI MLUVIT O VÍŘE

2.

ŽEHNÁME SVÉMU DÍTĚTI

Učení víry

- Láska Otce, Syna a Ducha Svatého je pramenem veškeré lásky.
- Při požehnání používáme znamení kříže a modlíme se.

Podněty na poučení z každodenního života

- Kdykoliv chcete požehnat své dítě, například když odchází do školy, na výlet nebo když má přespat u kamaráda.
- Když vaše dítě vidí, jak se někdo jiný, například sportovec, křížuje.
- Když vaše dítě vidí v televizi, jak Svatý otec nebo jiný církevní představitel žehná lidem.

Znamení kříže je jednoduchým poznávacím znamením křesťanů. Znamení kříže většinou začínáme a končíme svou osobní modlitbu, ale můžeme jím

žehnat i své děti. Kněz není jediný, kdo může někoho požehnat; můžete to dělat i vy jako rodiče. Své dítě můžete požehnat, kdy chcete. Požehnání je jednoduché gesto, které dokazuje, jak silné pouto nás prostřednictvím něj spojuje s naším dítětem; je mnohem silnější, než náš vztah k němu jako člověka k člověku. Při modlitbě udělejme nad dětmi znamení kříže nebo je označme malým křížkem na čelo, čímž vlastně uznáváme a potvrzujeme, že Bůh je původcem každého požehnání, které naše děti dostávají skrze nás. Zároveň tím přiznáváme i omezené možnosti toho, co můžeme udělat my, a otevíráme se nevyčerpatelnému prameni lásky, kterým je Bůh. Láska je dar, který dostáváme ve svých dětech a který opětuje při jejich požehnání.

Začátek rozhovoru

Zavzpomínej si se svou dcerou nebo synem na období, ve kterém sis uvědomil, že ti Bůh žehná. Pak, pokud chceš, požehnej své dítě a vysvětli mu, co děláš a proč. Dovol mu ptát se tě, čemu v souvislosti s požehnáním nerozumí.

Jak navázat na téma

Pokud je rozhovor o víře a o významných zážitcích s tvým synem či dcerou pro tebe relativně nová zkušenost, zkus každý den následující; na chvíli se zamysli nad tím, jak ty sám prožíváš víru, nad svým přesvědčením, nad různými otázkami - a nad tím, jak si jednoho dne, když se ti naskytne příležitost, o tom promluvíš se svým dítětem. Pros o pomoc Ducha Svatého, aby ti pomohl v tom, o co se snažíš. Pak, když nastane vhodná chvíle, zjistíš, že jsi na rozhovor mnohem lépe připraven a že tě vede Duch Svätý, ba co víc, že to on sám mluví skrze tebe.

POVZBUZENÍ PRO VÁS

Doporučené čtení z Písma svätého

Bůh žije v nás a my žijeme v Bohu skrze lásku: 1 Jan 4, 7-12.

Co na toto téma říká Církev

Bůh je pramenem veškeré lásky. Dokázal ji tím, že nám poslal svého jediného Syna, aby nás zachránil a spasil. My se snažíme opětovat Bohu jeho lásku tak, že ji zviditelňujeme ve světě. Když milujeme druhé lidi a sebe, ožívujeme lásku, kterou Bůh zahrnuje každého z nás. Od nás Bůh žádá jediné - abychom

se i s druhými lidmi dělili o lásku a milosrdenství tak, jak se o ně dělí on s námi.

Jedním ze způsobů zviditelnění Boží lásky ve světě je pokřizování sebe nebo žehnání druhých znamením kříže. Znamení kříže je vnějším vyjádřením našeho vztahu k Bohu. Symbolizuje Boží požehnání pro nás, ale i to, že Bůh nás skrze požehnání přijímá. Znamením kříže zároveň vyjadřujeme svou víru v Boha jako v toho, od něhož pochází každé naše požehnání. Izraelité nás naučili přistupovat k Bohu vždy jako k tomu, který žehná.

Křesťané si tuto tradici osvojili a přidali k ní velebení Boha za to, že nám dal Ježíše Krista. Znamení kříže, kterým někoho žehná, je znamením Nejsvětější Trojice osob, která žehná nás: Otec, Syn a Duch Svatý. Zvláštním způsobem si tak připomínáme život, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Znamení Ježíšova kříže děláme buď přímo na těle člověka, nebo nad ním. Připomínáme si jím lásku Boha, která je od věčnosti a kterou si tady a teď zpřítomňujeme. Když značíme tímto posvátným znamením své děti - na čelo, srdce nebo ramena, naznačujeme tím, že žehnáme jejich mysl, srdce, bytí, zkrátka celý jejich život. V tichosti nebo nahlas se při tom modlíme: "Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen. "

Krátká modlitba s dítětem

Poděkujme Bohu za to, že nám poslal svého jediného Syna, aby nás zachránil a spasil. Poděkujme mu i za všechna požehnání, kterými nás zahrnuje:

Laskavý Bože, děkuji ti, že jsi mi poslal Ježíše,
a za to, jak mi ukazuješ, že všechny dobré věci
pocházejí od tebe.
Pomoz mi přinést tvou lásku všude,
kam přijdu.
Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.
Amen.

Co jsme prožili

Masopust

*„Masopust držíme, nic se nevadíme pospolu.
Proč bychom se hádali, když jsme se tak shledali poznovu!
V dobrém jsme se sešli, rádi jsme se našli poznovu.“*

Ostatky, masopust neboli fašank byla doba od Tří králů do Popeleční středy, z nichž nejveselejší byly poslední tři dny.

O masopustních radovánkách se u nás dochovaly písemné zprávy již ze 13. století. Naši dávní předkové si na bujaré masopustní veselí velmi potrpěli, a dovedli si je náležitě užít.

Letos se tato starodávná tradice obnovila po 26 letech i v Dolních Loučkách. Pořádání ostatků se ujal nově vzniklý Kulturní spolek ve spolupráci s farností. Celý výtěžek akce je věnován na opravu farní střechy.

Pochovávání basy

V sobotu 14. února v 9 hodin začal ostatkový průvod se zvaním na večerní pochovávání basy. Za zvuku veselých písní a tónů, z více jak sto let staré

heligonky, prošel průvod obcí. Po cestě se mu dostalo vřelého přijetí a lahodného občerstvení.

Večerní ostatková zábava proběhla, i s vystoupením nově vzniklého týmu dolnoloučských fotbalistů a jejich roztleskávaček, a za mohutné podpory zúčastněných.

O půlnoci byla pochována basa, kterou doprovodili velmi zarmoucení smuteční hosté. Z basy vystoupil její duch, který připomíná, že nás až do Velikonoc opouští taneční veselí, abychom řádně prožili nastávající postní čas.

Pohled do historie

V pohledu do historie pokračujeme rokem 1946. Do konce září byl farářem ve farnosti Žďárec P. Emil Svoboda. Od 1. října 1946 se administrátorem ve farnosti Žďárec stal P. Josef Marek.

1946

Vdp. děkan a farář v Dolních Loučkách odešel 31.12.1945 na odpočinek sídlem v Tišnově Frant. Borg. Koudelka, nar. 14.4.1864 v Drnovicích – jeho nástupcem byl jmenován od 1.1.1946 Vdp. kons. rada Jan Hloušek, farář v Doubravníku, nar. 12.4.1881 v Olší – ord. 30.7.1905.

Zima tohoto roku byla mírná, téměř bez sněhu, jaro bylo velmi suché, byla obava, že nebude úrody, ale ve svrchované době se dostavily deště a vše se opět na polích vzkřísilo – stromy bohatě kvetly a brzy se ukázalo také ovoce v míře přehojné, mnohé kraje Moravy bylo zasaženo katast. suchem, hlavně jižní Morava byla postižena, kromě vína a ovoce a okurek nebylo tam úrody. Některé rodiny se vystěhovaly do pohraničí, aby tam vyplnily mezery následkem odsunů Němců do Rakous a Německa. 6. ledna bylo přivezeno ze zajetí Ruského, kolem 1200 zajatců, většinou invalidů do tábora na Kutinách, z nichž průměrně 2 umírali, rozkladem krve, na poli p. Baláka z Řikonína byl udělán hřbitov pro tyto něm. vojíny hřbitov. Duchovní správu vedl z nařízení d. konzistoře v Brně farář Žďárecký, byla mu k tomu udělena celá pravomoc. Ve svatém týdnu t. r. 1946 měl tam polní mši sv. při níž přistoupilo přes 500 kat. vojínů ke sv. svátostem. Zajatci, schopní práce byli od rolníků ve Žďárci a celého okolí i dále přibírání k polním pracím a různým jiným zaměstnáním – tento zajatec. tábor trval do podzimu 1946.

V měsíci května 1946 byly zde konány sv. misie za vedení vdp. kapucínů z Prahy P. Valeriána Filipa a P. Segeta – návštěva farníků byla nad očekávání pěkná – bylo 947 penitentů a 1874 komunikantů, pěkné mise byly zakončeny dojemnou slavnostní posvěcení misijního kříže, když jarní vichřice vyvrátila kříž starý.

Dne 15. června 1946 darovali pro náš chrám Páně p. plukovník Josef Fiala s chotí z Prahy překrásnou a drahocnou sošku „Pražské Jezulátko“ z pozlacené korunkou, zlatým křížkem a borkátem vyšívanými šatky.

Od 1. října 1946 byl ustanoven administrátorem ve Žďárci P. Josef Marek, kooperátor od vysvěcení od r. 1938 v Dolních Loučkách, pak vicarius admitor a od 1.1.1946 administrátor v Dolních Loučkách. 6. září v pátek bylo sv. biřmování ve Žďárci dopoledne a odpoledne v Dolních Loučkách. Pan farář žďárecký projevil přání jíti na menší faru do Olší a bylo mu panem biskupem vyhověno. Farář olešský P. Leopold Šimka nastoupil za faráře do Dolních Louček 1.10.1946, farář žďárecký P. Emil Svoboda odešel za administrátora do Olší a P. Josef Marek, administrátor z Dolních Louček se stal administrátorem ve Žďárci. Za administratury dal se do práce. Přispěním Konkurenčního výboru zavedl do fary elektrické osvětlení 13 světel. Instalaci provedla firma Šilberger z Velké Bíteše za obnos 5.475,20 Kčs. Opatřil farní budovu pitnou vodou a zavedl do kuchyně a prádelny vodovod. Instalovala firma Odehnal Jindřich z Dolních Louček za obnos 5.015,90 Kč. Vodovod se dělal společně s panem mlynářem Valíkem, školou – ředitel Uher, výměnek Valíková Josefa a fara. Na stávající vodovod do školy a do mlýna ze studánky u pí. Kuncové napojeno na žďárecký vodovod. Administrátor zakoupil pro kostel nová paramenta dle inventáře, dal převázati matriky – celkem za 40.000 Kčs za administratury.

Rok 1946: Administrátor P. Josef Marek pořídil:

22.10.1946 od fy Vend.Jablonné:

1 souprava křestní stříbřená	610.- Kč
2 komže fialové pro ministranty á 240	480.- Kč
1 komže fialová pro kostelníka	320.- Kč
1 komže zelená pro kostelníka	320.- Kč
1 komže červená pro kostelníka	320.- Kč
2 rochety ministrantské	370.- Kč
1 rochetu kostelecká	300.- Kč
1 kropenka s kropáčem niklovaná	350.- Kč
1 rozžehák na svíce mosazný	260.- Kč
	3.630.- Kč

31.10.1946 od Sester Nejsvětější Svátosti z Českých Budějovic:

1 ornát zelený	1.060 Kčs
1 ornát červený	1.100 Kčs
1 ornát fialový	1.220 Kčs
1 ornát černý	1.300 Kčs
1 pluvíál černý	1.980 Kčs
4 korporale (korporál)	240 Kčs
10 purifikatorií (purifikatorium)	350 Kčs
6 lavaba (lavabo)	150 Kčs
2 purifikatoria vyšívaná	80 Kčs
2 cingula (cingulum)	100 Kčs
2 paly	40 Kčs
1 rocheta kněžská	1.050 Kčs
2 ministrantské rochety	440 Kčs
2 ministrantské komže černé	460 Kčs
	9.600 Kčs

21.11.46 od firmy Vend:

2 komže ministrantské zelené	480 Kčs
4 komže ministrantské červené	960 Kčs

28.11. z Brněnské tiskárny:

1 matrika Oddaných 500 stran polokůže	780 Kčs
1 repertář narozených	200 Kčs
1 repertář oddaných	200 Kčs
1 repertář zemřelých	200 Kčs
1 kniha hřbitovní	150 Kčs
1 štolní rejstřík	250 Kčs
1 kniha kázání	250 Kčs
1 kniha biřmovanců	250 Kčs

20.12.1946 Sestry České Budějovice:

1 ornát bílý s Božským Srdcem Páně	2.650 Kčs
Poprvé při Božím Hodu Vánočním při jitřní	
1 alba	940 Kčs
Vodovod na faru od fy Jindřich Odehnal Dolní Loučky	5.015,90 Kčs
Na připojení dáno Al. Žákovi, Kuncové, Borkovcovi trafikantu i hrobaři	1.000 Kčs
Zavedení elektrického osvětlení na faru 13 světel od firmy Šilberger z Velké Bíteše	5.475,20 Kčs

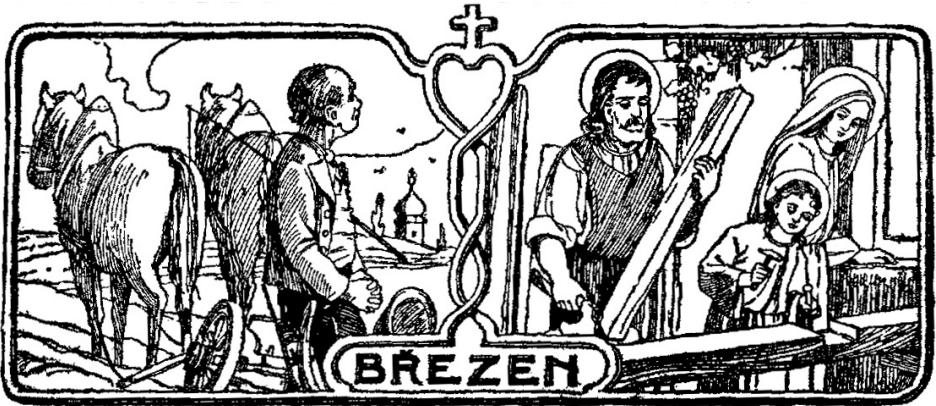
Účty má od vodovodu a elektriky předseda Konkurenčního výboru pan František Štěpánek, rolník z Ostrova. Administrátor nečítá stravu dělníkům ani svou práci kopání. Též žáci z měšťanské školy pomáhali.

Rok 1946 byl velmi úrodný na obilí i ovoce, že se i stromy lámaly, jak byly obsypány.

Soupis věcí pořízených v roce 1946 obsahuje slova, jejichž význam nám nemusí být úplně jasný (např. komže, lavabo, cingulum, ...). V následujících řádcích nabízíme malou nápovědu. Pokuste se přiřadit níže uvedené definice věcem, které jsou uvedeny v pořízeném inventáři na předchozích dvou stranách. Řešení bude otištěno v příštím čísle farního zpravodaje.

- Dlouhá sukně, část oděvu ministrantů.
- Bílá košile se širokými rukávy, část oděvu kněží a ministrantů.
- Kněžské liturgické roucho.
- Bohatě zdobený liturgický plášť.
- Bílá lněná látka čtvercového tvaru užívaná při slavení mše svaté. Během mše svaté se na něj pokládá patena a kalich.
- Bílý obdélný šátek používaný při bohoslužbě. Skládá se do podoby úzkého pruhu, který se vkládá mezi kalich a palu. Ve střední části mívá vyšitý malý křížek, při užších stranách může být ozdoben výšivkou. Během bohoslužby spočívá na kalichu, při bohoslužbě oběti je umístěn vedle korporálu. Používá se od 16. století a má připomínat látku, do které bylo osušeno mrtvé tělo Krista, omyté po ukřižování před pohřbem. Při liturgii slouží k vytření kalicha po jeho vymytí vodou po svatém přijímání.
- Bílý ručník (rouška), do něhož si kněz při mši svaté utírá ruce. Někdy je na něm vyšitý křížek, a to v jeho rohu, či psací písmeno L, nebo může být bez křížku. Většinou se pokládá na konvičky s vínem a vodou.
- Šňůra nebo pás, kterou si kněží i jáhni při bohoslužbách převazují v pase albu.
- Zdobený lněný čtverec vyztužený lepenkou, jímž se při mši svaté přikrývá kalich s mešním vínem (krví Páně), aby do něj nespadly nějaké nečistoty.

Zpracoval: R. Mašek

Pranostiky:

- 1.: sv. Eudoxie, kajícnice v Sýrii (+ 114)**
Svatá Eudoxie příznivá, ale blátivá.
- 6.: bl. Bedřicha (Miroslava), kněze v Německu (+1175)**
Na svatého Bedřicha slunko teplem zadýchá.
- 6.:sv. Felicity (Blaženy), matky a mučednice v Africe (+ asi 203), nyní 7.3.**
Svatá Felicita sníh z polí odmítá.
- 7.: sv. Tomáše Akvinského, kněze a učitele církve v Itálii (+ 1274), nyní 28.1.**
O svatém Tomáši sníh bředne na kaši.
- 10.: sv. Čtyřiceti mučedníků, umučených ve 4. století v Sebaste v Malé Asii**
Mrzne-li na den Čtyřiceti mučedníků, přijde ještě čtyřicet ranních mrazíků.
- 12.: sv. Řehoře Velikého, papeže a učitele církve (+ 607), nyní 3.9.**
Na svatého Řehoře čáp letí od moře, žába hubu otevře a líný sedlák, který neoře.
Na svatého Řehoře ledy plují do moře, vlašovičky od moře.
Na svatého Řehoře den s nocí v jedné míře.
Na svatého Řehoře šelma sedlák, který neoře.
- 17.: sv. Gertrudy, abatyše v Belgii (+ 659)**
Mrzne-li na svatou Gertrudu, bude mrznout ještě celý měsíc.

19.: sv. Josefa, pěstouna Páně

*Josefova širočina ničí poslední ledy.
Svatý Josef našťípe dříví a Panna Maria zatopí.
Svatý Josef s tváří milou končí zimu plnou.
Je-li na svatého Josefa vítr, potrvá čtvrt roku.
Svatého Josefa vítr z Moravy - bude hodně trávy;
a když z polské strany - bude zrní i slámy.*

20.: sv. Jáchyma, otce Panny Marie, nyní 26.7.

Na svatého Jáchyma skončila se už zima.

21.: sv. Benedikta, opata v Itálii (+ 545), nyní 11.7.

Na svatého Benedikta má se sít ječmen a cibule.

24.: sv. Gabriela, archanděla, nyní 29.9.

Je-li mráz na svatého Gabriele, bývají žně veselé.

25.: Zvěstování Panny Marie

*Jaro zvěstuje Zvěstování, ale zimu ještě nevyhání.
Jaké Zvěstování Boží Matky - takové velikonoční svátky.
Panna Maria sfoukne svíčku a svatý Michal ji rozsvítí.
Panny Marie Zvěstování zelených semen zasévání.*

30.: sv. Kvirina, mučedníka v Římě (+ 2. století)

O svatém Kvirinu už je teplo ve stínu.

31.: sv. Balbíny, panny v Římě (+ 2. století)

O svaté Balbíně je už u nás po zimě.

Měsíc březen všeobecně:

*Březen - za kamna vlezem.
Březnové slunce má krátké ruce.
Jestli březen kožich stáhl, duben rád by po něm sáhl.
Březnový sníh zaorati jest jako když pohnojí.
Březen bez vody - duben bez trávy.
Hřmí-li v březnu, sněží v máji.
Mlha v březnu znamená za sto dní bouřku.
V kožichu sej jařinu a v košili oziminu.*

PRO DĚTI

BRÁNA DNE

Tak můžeme nazvat rozhovor s Otcem, kterým je modlitba Otče náš. Každý měsíc vyřeš úkoly z této dvoustránky a přines výsledky do konce měsíce na faru. Správní luštitelé budou před Vánoce zařazeni do vánočního losování o tablet a další ceny!

JENŽ JSI NA NEBESÍCH

I když je nám Bůh velmi blízký - až tak, že ho v modlitbě oslovujeme Otče, je zároveň nesmírně velký a mocný. Přesahuje všechno. Je nad naše chápání. Slovem nebesa vyjadřujeme právě tuto Boží velikost. Nebesa v modlitbě tedy neznamenají nějaké určité místo. Nejsou ani oblohou nad našimi hlavami.

Úkol na měsíc: *Jak si ty představuješ Boha? Napiš nám to svými vlastními slovy. Pokud chceš, můžeš svoji představu nakreslit.*

Mnoho lidí se snaží poznat Boha a úplně ho pochopit. Jelikož je Bůh nad naše chápání, nikdo z nás tady na zemi ho úplně nepozná a nepochopí.

Možná se ti bude zdát nepochopitelný i následující šifrovaný text. Když se však pozorně podíváš na tabulku, určitě rychle najdeš klíč. Pak se dozvíš, co říká velký světec František Saleský o pochopení Boha.

L	Y	B	S	Y	B	K	A	J
M	M	M	U	Z	O	R	J	E,
A	O	!	T	I	P	O	Ů	Ž
L	H	L	P	O	C	H	M	O
Ý,	K	D	Y	B	Y	T	Ě	B

Apoštol Jan říká, že Boha nikdo nikdy neviděl. Přece však můžeme z jeho stvoření vyzorovat mnoho dokonalosti a krásy. Otevři své oči dokořán a hledej

velikost Boha v nádheře přírody, v dokonalosti včely či v nenapodobitelné krásě rozličných rostlin.

I Jenda na obrázku se kochá krásou přírody. Přece však je zde 5 věcí, které do malebného obrazu nepatří. Najdeš je?

Pokud na svých toulkách přírodou najdeš pěkný kamínek, květ nebo list, odlož si je na památku. Nalezené předměty můžeš použít při výrobě záložky nebo vzpomínkového předmětu, ve kterém bude i následující citát:

*"Bratře mandlovníku,
řekni mi něco
o Bohu!"
A mandlovník rozkvetl.
(Nikos Kazantzakis)*

- Ačkoli Boha nikdy nikdo
- neviděl, víme, že existuje.
- Důležitá je naše víra. Posiluj
- svou víru modlitbou, čti
- knihy, které ti něco řeknou
- o Bohu, Ježíši i o svatých
- a o jejich hledání Boha.
- Je však jedna kniha, kterou
- má každý z nás číst každý
- den. Prostřednictvím této
- knihy k nám mluví Bůh
-

a ukazuje nám cestu, kterou dojedeme až k němu.

Pokud správně vyluštíš následující osmisměrku, dozvíš se, jak se kniha jmenuje.

Abraham,	A	T	Ě	B	Ž	L	A
Alžběta,	B	B	U	K	A	J	I
David, Eva,	H	E	R	O	D	E	S
Herodes,	N	O	E	A	V	B	L
Jakub, Jan,	I	E	N	A	H	☺	N
Kain, Kána,	A	Á	D	I	V	A	D
Mojžiš, Noe	K	Š	Í	Ž	J	O	M

NEZAPOMEŇ!

**MODLITBA NENÍ VĚTŠÍ
HANBOU NEŽ PITÍ NEBO
DÝCHÁNÍ. ČLOVĚK POTŘEBUJE BOHA TAK,
JAK POTŘEBUJE VODU
A KYSLÍK.**

(Alexis Carrel)

Co nás čeká

V církevním životě

Postní duchovní obnova v Dolních Loučkách

V pátek 20. a v sobotu 21. března bude v kostele v Dolních Loučkách postní duchovní obnova s příležitostí ke svátosti smíření. Přesnější program bude včas vyhlášen.

Zpovídání před Velikonocemi

	Dolní Loučky	Oliší	Žďárec
Pátek 27. 3.		14:30 - 16:00	
Sobota 28. 3.			9:30 - 11:00
Neděle 29. 3.	14:30 - 16:00		

Ti, kterým uvedené časy svatých zpovědí nevyhovují, mají možnost přistoupit ke svaté zpovědi ve farnosti Tišnov. Ta se koná v sobotu 28. 3. odpoledne od 15:00 do 17:30 hod.

3. dubna - Velký pátek

Tento den, památka umučení Páně, je dnem přísného půstu (půst od zdrženlivosti masa a půst „újmy“ - jen jednou za den úplné nasycení). Tento přísný půst jsou povinni zachovávat dospělí od dokončeného 18. roku věku do dokončeného 59. roku věku. Mladiství od 14. do 18. roku a starší nad 59 let se mají v tyto dny zdržet jen masitých pokrmů, ale dávku jídla si nemusí krátit. Nemoc, těžká tělesná práce a jiný podobný vážný důvod od újmy v pokrmu osvobozují.

Pořad bohoslužeb ve Svatém týdnu

Protože nové číslo Zpravodaje by mělo, dá-li dobrý Bůh, vyjít až v neděli na Hod Boží, uveřejňujeme již nyní plánovaný pořad bohoslužeb ve Svatém týdnu. Ve všech farnostech budou bohoslužby ve stejný čas a to:

Zelený čtvrtek 18:00

Velký pátek 18:00

Bílá sobota 20:00

Hod Boží v obvyklý čas nedělní mše svaté

Murphyho zákony: Kázání II

Patero zásad úspěšného kazatele:

a) Zlatá zásada krácení po vodě:

Hlavní je nebojácně spustit mluvidla a vytrvat, dokud nepřijde inspirace. A pokud nepřijde, vytrvat rovněž – třeba si toho nikdo nevšimne.

b) Zásada velkorysosti:

Nešetřete časem! Jen tak se myšlenky „navarí“ a nepřisednou ke dnu (srov. princip vaření těstovin).

c) Zásada osvědčených kousků:

Tematicky neexperimentovat, nýbrž sázet na osvědčené kousky neboli „tutovky“. (Nenechat se odradit tím, když lidé začnou při kázání napovídat. To ještě neznamená, že mají problematiku řádně zažitou, natož prožitou! Nejpozději po dvaceti letech se však doporučuje požádat o přeložení do jiné farnosti, aby se i ovečkám z jiného ovčince umožnilo rozšíření obzorů.)

d) Zásada osvědčených metod:

Neexperimentovat ani co se týče homiletické metody. Doporučuje se například:

- převyprávět evangelium ještě jednou vlastními slovy; v praxi hojně užívané a laiky vděčně přijímané, poněvadž bývají při čtení evangelia roztržití;

- recyklovat jednoduché katecheze pro děti v úpravě pro dospělé; přičemž úpravou se nemíní prohloubení a tím zbytečné komplikování tématu, ale adekvátní časové prodloužení projevu, aby vyhovoval standardním – a laiky s posvátnou bázní očekávaným – parametrům homilie;

- hojně využívat variace na téma „zlý, zkažený svět tam venku“ versus „my stateční poslední charakterní zbožní tady uvnitř“; vždy aktuální a hlavně – přispívá k budování narušeného sebevědomí společnosti utlačované katolické menšiny. (Každopádně se to poslouchá o moc lépe než nadávání za ty, co v kostele nejsou.)

(pokračování příště)

*Z knihy **Murphyho zákony o církvi**, Tomáš Marný z Bludovic*